

Sygn. akt IV U 333/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: stażysta J. S.

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2013r. w Elblągu

na rozprawie sprawy

z odwołania A. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 18 stycznia 2013r. znak: (...)

o emeryturę

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 333/13

UZASADNIENIE

Skarżący A. T. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 18 stycznia 2013r., znak (...), odmawiającej mu prawa do emerytury. Skarżący podniósł, że organ rentowy nie uwzględnił okresu pracy we własnym gospodarstwie rolnym w latach 1975-1981 oraz w gospodarstwie rolnym przyrodniego brata w latach 1991-1995, co mogą potwierdzić sąsiedzi. Ponadto wnioskodawca czyni starania o uzyskanie dowodów dotyczących zatrudnienia w Fabryce (...) w K. w 1965r., w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w O. w 1966r. i (...) Przedsiębiorstwie (...) - (...) S.A. w J. w okresie od grudnia 1973r. do lipca 1974r.

W uzupełnieniu odwołania skarżący przedłożył organowi rentowemu świadectwo pracy w (...) S.A. w J. w okresie od dnia 6 grudnia 1973r. do dnia 29 czerwca 1974r., świadectwo pracy w Powiatowym Przedsiębiorstwie (...) w K. od dnia 3 stycznia 1972r. do dnia 15 października 1973r., pismo Fabryki (...) S.A. w K. z dnia 15 lutego 2013r., wskazujące na brak dokumentacji placowej z 1980r. z uwagi na upływ okresu jej przechowywania oraz dwa pisma (...) Oddział w O., potwierdzające okresy ubezpieczenia skarżącego jako płatnika składek w dniach od 1 czerwca 1977r. do 28 lutego 1982r., od 1 do 30 września 1988r. i od 1 maja do 31 grudnia 1990r.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, wskazując na konieczność wykazania co najmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych, tj. powołując się na art. od 5 do 11, 27 i 28 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r., Nr. 153 poz. 1227 ze zmianami, powoływanej dalej jako „ustawa emerytalna”). Pozwany wyjaśnił, że nie uwzględnił stażu wnioskodawcy z okresów:

- od dnia 1 lipca 1977r. do dnia 29 maja 1981r. wobec braku informacji o opłacaniu składek z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego,
- od dnia 23 sierpnia 1987r. do dnia 31 grudnia 1987r. wobec umorzenia nieopłaconych składek z okresu działalności gospodarczej wnioskodawcy,
- od dnia 30 kwietnia 1993r. do dnia 31 marca 1995r. z uwagi na umowę dzierżawy i nieopłacenie składek na ubezpieczenie społeczne oraz
- od dnia 6 września 1995r. do dnia 31 marca 2012r. z uwagi na nieopłacenie składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu działalności gospodarczej, lub ich przedawnienie.

Pozwany wyjaśnił ponadto, że wobec złożenia przez wnioskodawcę w uzupełnieniu odwołania nowych dowodów, uwzględniono w jego ogólnym stażu okres pracy w (...) S.A. w J., co spowodowało, że staż ten wyniósł 18 lat i 26 dni. Nie uwzględniono natomiast okresu pracy w Powiatowym Przedsiębiorstwie (...) w K., gdyż przedłożone świadectwo pracy zostało podpisane „wz” – w zastępstwie, a skarżący nie przedłożył innego dowodu na tę okoliczność.

W piśmie procesowym z dnia 10 kwietnia 2013r. pozwany wyjaśnił dodatkowo, że nie było potrzeby uwzględniania wskazanego wyżej okresu pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 1 lipca 1977r. do dnia 29 maja 1981r., gdyż okres ten mieścił się w uwzględnionym w stażu wnioskodawcy okresie prowadzenia przez niego działalności gospodarczej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Skarżący urodził się w dniu (...), zatem w dniu (...) ukończył 65 lat.

W dniach od 27 kwietnia 1967r. do 30 kwietnia 1968r. i od 26 listopada 1968r. do 23 grudnia 1969r. wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową.

(bezsporne, ponadto zaświadczenie k. 53 akt ZUS)

W dniach od 21 kwietnia do 10 lipca 1971r. skarżący pracował w (...) Związku Gminnych Spółdzielni w L. Zakład Usług (...) w K..

(bezsporne, ponadto zaświadczenie k. 4 akt ZUS)

W dniach od 6 grudnia 1973r. do 29 czerwca 1974r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) S.A. w J..

(bezsporne, ponadto świadectwo pracy k. 66 akt ZUS)

W dniach od 17 listopada 1975r. do 29 maja 1981r. skarżący prowadził gospodarstwo rolne w gminie Ł..

(bezsporne, ponadto zaświadczenie k. 5 akt ZUS)

W okresach od czerwca 1977r. do grudnia 1987r., od września 1988r. do września 1989r., od maja do grudnia 1990r. oraz od dnia 6 września 1995r. i nadal wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą. Spośród wskazanych okresów nie opłacił składek na ubezpieczenia społeczne, należnych za okresy od dnia 23 sierpnia 1987r. do dnia 31 grudnia 1987r. i od dnia 6 września 1995r.

(bezsporne, ponadto zaświadczenia k. 6 i 7 akt ZUS, raport z analizy konta k 12-19 akt ZUS, potwierdzenia ubezpieczenia k. 37-38, 59 i 60 akt ZUS)

W dniach od 30 kwietnia 1993r. do 31 marca 1995r. skarżący prowadził gospodarstwo rolne na gruntach w gminie Ł., dzierżawionych od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Za okres ten nie odprowadził składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

(bezsporne – wyjaśnienia wnioskodawcy na rozprawie, ponadto zaświadczenia k. 8 i 52 akt ZUS)

W latach 1991 – 1995 wnioskodawca prowadził gospodarstwo rolne przyrodniego brata w gminie Ł.. Za okres ten nie oprowadził składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

(bezsporne)

W dniach od 1 października do 30 listopada 1994r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Usług (...), (...) Spółce z o.o. w W., przy czym w dniach od 27 października do 14 grudnia 1994r. korzystał z zasiłku chorobowego.

(bezsporne, ponadto świadectwo pracy i zaświadczenie k. 9-10 akt ZUS)

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie skarżącego nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszym rzędzie należy wyjaśnić, że stan faktyczny sprawy w zakresie wystarczającym dla rozstrzygnięcia był bezsporny, jako że treść przedłożonych Sądowi dokumentów (co nie dotyczy jedynie znaczenia świadectwa pracy w Powiatowym Przedsiębiorstwie (...) w K. w dniach od 3 stycznia 1972r. do 15 października 1973r., jednak okazało się to nieistotne, o czym niżej) nie była kwestionowana, a przy tym organ rentowy nie przeczył także twierdzeniom wnioskodawcy co do prowadzenia przez niego gospodarstwa rolnego, zarówno własnego w latach 1975-1981, jak i należącego do przyrodniego brata w latach 1991-1995. Wprawdzie ponadto wnioskodawca wskazywał kolejne okresy zatrudnienia, jednak zbyt krótkie dla uzyskania co najmniej 20 lat wymaganego stażu, nawet gdyby uwzględnić przywołany wyżej okres zatrudnienia podany w świadectwie pracy w Powiatowym Przedsiębiorstwie (...) w K. (dlatego nie było istotne, czy świadectwo to odzwierciedla rzeczywisty stan rzeczy). Skutkowało to oddaleniem wniosku skarżącego o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków, którzy mieliby potwierdzić jego wyjaśnienia co do okresów prowadzenia gospodarstwa rolnego, jako że dowody przeprowadza się tylko na te okoliczności mające znaczenie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, które nie zostały przyznane przez stronę przeciwną (art. 227 i 229 kpc).

Odnośnie meritum sprawy należy wyjaśnić, że z art. 27 i 28 ustawy emerytalnej wynika, iż mężczyźnie urodzonemu do końca 1947r. emerytura przysługuje, o ile spełni łącznie warunek ukończenia 65 roku życia i ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, ewentualnie 20 lat, przy czym w tym drugim przypadku przysługuje tzw. emerytura niepełna.

Okres uprawniający do emerytury to suma okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze nieprzekraczającym 1/3 okresów składkowych, co wynika z art. 5 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej. Okresy składkowe i nieskładkowe mogą zostać uzupełnione w zakresie niezbędnym do uzyskania wymaganego stażu okresami wskazanymi w art. 10 ust. 1 ustawy emerytalnej, do których należą: 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki, 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia i 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia.

Art. 6 ust. 1 ustawy emerytalnej wymienia okresy składkowe, którymi są m.in. (pkt 1, 2 i 4) po pierwsze okresy ubezpieczenia, przy czym z art. 4 pkt 5 ustawy emerytalnej wynika, że okres ubezpieczenia to przypadający od 1 stycznia 1999r. okres opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek, o którym mowa w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych), po drugie okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne od dnia 15 listopada 1991r. do dnia 31 grudnia 1998r. określone w przepisach ustaw m.in. z dnia 18 grudnia 1976r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin (Dz. U. z 1989 r. Nr 46, poz. 250 ze zmianami) i z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zmianami) i po trzecie okresy czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim (pkt 4). Trzeba też wskazać na art. 6 ust. 1 ustawy emerytalnej, który stanowi, że za okresy składkowe uważa się również przypadające przed

15 listopada 1991r. m.in. następujące okresy za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne: zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia na obszarze Państwa Polskiego - w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową (pkt 1 ppkt a) i pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarze Państwa Polskiego, objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego i okresy kontynuowania tego ubezpieczenia, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki (pkt 14 ppkt a).

Trzeba ponadto przywołać art. 7 pkt 1 ppkt b ustawy emerytalnej, z którego wynika, że okresem nieskładkowym jest m.in. okres pobierania zasiłku chorobowego.

Wedle organu rentowego wymienione tu okresy wnioskodawca udowodnił na etapie postępowania przed tym organem (w tym dokumentami złożonymi w uzupełnieniu odwołania) w wymiarze 18 lat i 26 dni, na co złożyło się:

– 14 lat 11 miesięcy i 5 dni okresów składkowych, w tym po pierwsze służba wojskowa, po drugie praca w (...) Związku Gminnych Spółdzielni w L. Zakład Usług (...) w K. (cały okres), w (...) S.A. w J. (cały okres) i w Przedsiębiorstwie Usług (...), (...) Spółce z o.o. w W. (w dniach od 1 do 26 października 1994r., tj. z wyłączeniem okresu pobierania zasiłku chorobowego) i po trzecie okresy opłacania składek z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej od czerwca 1977r. do grudnia 1987r., od września 1988r. do września 1989r., od maja do grudnia 1990r. oraz od dnia 6 września 1995r. i nadal;

– 1 miesiąc i 19 dni okresów nieskładkowych, tj. okres pobierania zasiłku chorobowego rozpoczęty dnia 27 października 1994r. (w trakcie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Usług (...), (...) Spółce z o.o. w W.) oraz

– 3 lata i 2 dni okresów uzupełniających, tj. okresów pracy w gospodarstwie rolnym w dniach od 17 listopada 1975r. do dnia 31 maja 1975r. i od dnia 30 kwietnia 1993r. do dnia 31 grudnia 1994r., z wyłączeniem okresu pracy w Przedsiębiorstwie Usług (...), (...) Spółce z o.o. w W. i pobierania zasiłku chorobowego w związku z tym zatrudnieniem.

Stanowisko to, wynikające z raportu ustalenia uprawnień do świadczenia (k. 72-73 akt ZUS) pozostaje w sprzeczności z prawidłowym (bo opartym na przywołanym wcześniej art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej) twierdzeniem organu rentowego z odpowiedzi na odwołanie, że nie podlega zaliczeniu do wymaganego stażu okres prowadzenia gospodarstwa rolnego na gruntach dzierżawionych w dniach od 30 kwietnia 1993r. do 31 marca 1995r. z uwagi na nieopłacenie składek na ubezpieczenie społeczne. Okoliczność nieopłacenia składek z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego w tym okresie jest bezsporna, a przy tym znajduje potwierdzenie w zaświadczeniu Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 11 grudnia 2012r. (k. 52 akt ZUS), z którego wynika, że składki te się przedawniły. W tej sytuacji bezspornie udowodniony staż wnioskodawcy co do okresów uzupełniających (pracy w gospodarstwie rolnym) powinien wynieść nie 3 lata i 2 dni, a tylko 1 rok, 6 miesięcy i 14 dni, wobec czego łączny bezspornie udowodniony staż to w rzeczywistości 16 lat, 7 miesięcy i 8 dni. Trzeba tu dodać, że przesłanki opłacania składek z art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, która pozwalałaby na zwiększenie okresu uzupełniającego, bezspornie nie spełniał również okres prowadzenia w latach 1991-1995 gospodarstwa rolnego przyrodniego brata.

Dalej należy wyjaśnić, że słuszne jest stanowisko organu rentowego z pisma procesowego z dnia 10 kwietnia 2013r. co do niezaliczenia do ogólnego stażu skarżącego okresu prowadzenia własnego gospodarstwa rolnego w okresie od 1 lipca 1977r. do dnia 29 maja 1981r., a to wobec zaliczenia tego okresu jako okresu składkowego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej z uwagi na wynikającą z art. 11 ustawy emerytalnej niedopuszczalność wielokrotnego zaliczania do stażu tych samych okresów. Na aprobatę zasługuje także niezaliczenie do tegoż stażu tych okresów prowadzenia przez wnioskodawcę działalności gospodarczej, za które nie opłacił on składek, gdyż znajduje ono oparcie w przywołanym wyżej art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 pkt 14 ppkt a ustawy emerytalnej.

W tej sytuacji pozostawało rozważanie, czy uwzględnienie pozostałych wskazywanych przez skarżącego okresów uprawniających do emerytury byłoby wystarczające do uzyskania stażu przynajmniej 20 lat. Ustalenie przeciwne wyłączało potrzebę badania przez Sąd, czy takie kolejne okresy można uznać za udowodnione. Te pozostałe okresy,

powoływane przez wnioskodawcę w odwołaniu i na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2012r., to okres pracy w Powiatowym Przedsiębiorstwie (...) w K. w dniach od 3 stycznia 1972r. do 15 października 1973r. (1 rok, 6 miesięcy i 13 dni), w Fabryce (...) w K. od lutego do września 1965r., a więc nie więcej niż 8 miesięcy i w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w O. w 1966r. przez 3 miesiące, tj. łącznie nie więcej niż 2 lata 5 miesięcy i 13 dni. Nawet więc gdyby wnioskodawca udowodnił te okresy zatrudnienia, to i tak nie dawałyby one wraz ze stażem udowodnionym wymaganych 20 lat okresu uprawniającego do emerytury, gdyż byłoby to niecałe 19 lat. W konsekwencji w ocenie Sądu należało przyjąć, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu, a to skutkowało oddaleniem odwołania na podstawie art. art. 477¹⁴§ 1 kpc.